

«Έντυπη Φαρμακευτική Διαφήμιση – Προώθηση στην Ελλάδα 1931 – 1969»

Στην Ελλάδα, κατά περιόδους, η έντυπη Φαρμακευτική Διαφήμιση-Προώθηση (Φ.Δ-Π) προς τους γιατρούς και φαρμακοποιούς υπόκειτο σε περιορισμούς από τις επίσημες αρμόδιες-επιβλέπουσες αρχές (Υπουργεία & Κρατικούς Οργανισμούς Φαρμάκων σε σχέση με το περιεχόμενο-κείμενο και τον τρόπο της γραπτής ή της φυσικής επικοινωνίας).

Το παρόν έκθεμα Ανοικτής Τάξης Ενός Πλαισίου, παρουσιάζει ταχυδρομημένα και μη έντυπα Φ.Δ-Π τόσο από ελληνικές φαρμακευτικές εταιρείες -κυρίως γενόσημων φαρμάκων- όσο και από πολυεθνικές φαρμακευτικές πρωτότυπων σκευασμάτων. Στο έκθεμα ακολουθείται χρονολογική σειρά παρουσίασης των αντικειμένων.

Η πλειονότητα των ταχυδρομημένων εντύπων Φ.Δ-Π προέρχεται από το εξωτερικό (Ευρώπη, Αφρική, Τασμανία) για λόγους αφενός παράκαμψης ισχυόντων κρατικών περιορισμών και αφετέρου για σκοπούς εντυπωσιασμού ή/και κύρους. Τα έντυπα άλλοτε είχαν μιά περισσότερο επιστημονική μορφή όπως στην περίπτωση των προτυπωμένων επιστολών υπογεγραμμένων από ειδικό γιατρό ή επικεφαλής της φαρμακευτικής εταιρείας ενώ άλλες φορές ήταν περισσότερο «μαρκετίστικης» μορφής με έντονα, συμπαγή (πλακάτα) χρώματα που αποσκοπούσαν να «τραβήξουν» το μάτι του αποδέκτη τους.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετές φαρμακευτικές εταιρείες «επένδυσαν» στην Φ.Δ-Π ακόμη και σε εποχές δύσκολες όπως κατά την διάρκεια της Κατοχής από τις δυνάμεις του Άξονα την περίοδο του Β' Π.Π.

ΠΛΑΝΟ

Έντυπη Φαρμακευτική Διαφήμιση – Προώθηση 1931-1950

σ. 2 - 6

Έντυπη Φαρμακευτική Διαφήμιση – Προώθηση 1951-1969

σ. 7 - 16

Βιβλιογραφία

Ofakoglou I. (2012), Τέλος το Φαρμακευτικό Μάρκετινγκ όπως το ξέραμε», Pharma Market Journal
Pradhan B.S (1983), International Pharmaceutical Marketing, Croom Helm London & Canberra 53, 60
Ελληνική Εταιρεία Φαρμακευτικού Μάρκετινγκ Newsletters (Ε.Ε.Φα.Μ)

Drug Name **SOLUCAMPHRE** Manufacturer **Laboratoires Michel Delande**
Active Substance **Natural Camphor Derivative** Drug Category **Cardiovascular**
Indications **Cardiac Collapsus, Heart Attack, Heart Attenuation & Prophylaxis**

RÉFÉRENCES SCIENTIFIQUES

Thèse N° 3749, Bucarest 1930:
Contributions à l'étude du Stridul Solu-
camphre Ulul.

WINKLER Maxim.

Thèse 1930, Paris:
Contribution à l'étude physiolo-
gique et clinique du D. Cam-
phre sulfonate de Diéthylène-
diamine.

André-Henri-Louis HAMMEL.

19 Avril 1930:
Communication à l'Académie
de Médecine Belge: «L'Action
du Solucamphre sur le cœur».

HENRIJEAN
et WAUCAUMONT.

5 Mai 1931:
Bulletin de l'Académie de Mé-
decine, Tome CV, N° 17.

André MEYER
et Jean JANVIER.

Etc., etc.

ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΠΛΕΟΝ ΣΗΜΙ

ΑΛΛΑ

Η **SOLUCA**

ΕΙΣ ΔΥΟ

Φύσιγγες: 1, 2 και 5 κυβ. εκ.

Ἡ **Selucamphre** εἶναι παράγωγον τῆς φυσικῆς καμ-
φοῆς. Δέν ἀναπληροῖ ἐπομένως τὴν φυσικὴν καμφοράν,
ἀλλ' εἶναι φυσικὴ καμφορά διαλυμένη ἐν ὕδατι.

Ἡ **Solucamphre** ἀντιθέτως, εἶναι

ΠΟΣΟΛΟΓΙΑ

Selucamphre εἰς φύσιγγας:

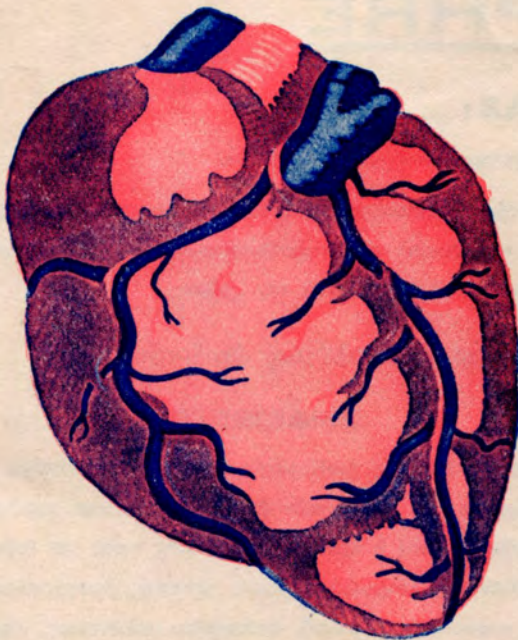
ἢ αὐτὴ ὡς τοῦ καμφορούχου ἐλαίου

Selucamphre εἰς σταγόνες:

25-100 σταγόνες ἡμερησίως.

Scan at 60%

ΔΙΑ ΤΗΣ
SOLUCAMPHRE
DELALANDE

ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΕΙΤΑΙ Η **ΚΑΡΔΙΑ**

Laboratoires MICHEL DELALANDE
16 Rue Henri Regnault
COURBEVOIE - PARIS

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΟΙΚΟΣ "MEDICA",
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΝΤΥΠΟΝ

Κύριον
Πολ. Θωμόπουλον
Παθολόγον
Μάρκου Αύρηλίου 1
'Α θ ή ν α ς

Drug Name **TONOZAN** Manufacturer **A.K. Damvergis Pharma**

Active Substances **Phosphorous, Strychnine, Manganese** Drug Category **Stimulating Agents**

Indications **Anaemia, Neurological disorders, Overwork-burnout**

Α. Κ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ - ΑΘΗΝΑΙ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ἐν αὐτῷ ἡ γνωστὴ
εὐεργετικὴ ἐπενέργεια
τοῦ ἄρσενικοῦ ἐπὶ τῆς
δριφύως εὐρηται ἐπιτηθέστατα συνηνωμένη
πρὸς τὴν ἀναπλαστικὴν τοῦ νευρικοῦ συστή-
ματος δράσιν τοῦ φωσφοῦ καὶ τὴν νευρο-
τονωτικὴν ἐπίδρασιν τῆς στρυχνίνης. Ἐπὶ
πλέον ἡ παρουσία τοῦ μαγγανίου, ὡς κατὰ
τάς νεωτέρας ἐρεῖνας ἐντείνει χάρις εἰς τὴν
καταλυτικὴν του δράσιν τὸν ρυθμὸν τῶν
ζωϊκῶν λειτουργιῶν τῶν κυττάρων, καθιστᾷ
τὸ **TONOZAN** πολύτιμον ἀναπλαστικὸν
καὶ τονωτικὸν φάρμακον, ἐνεργείας δὲ ταχυ-

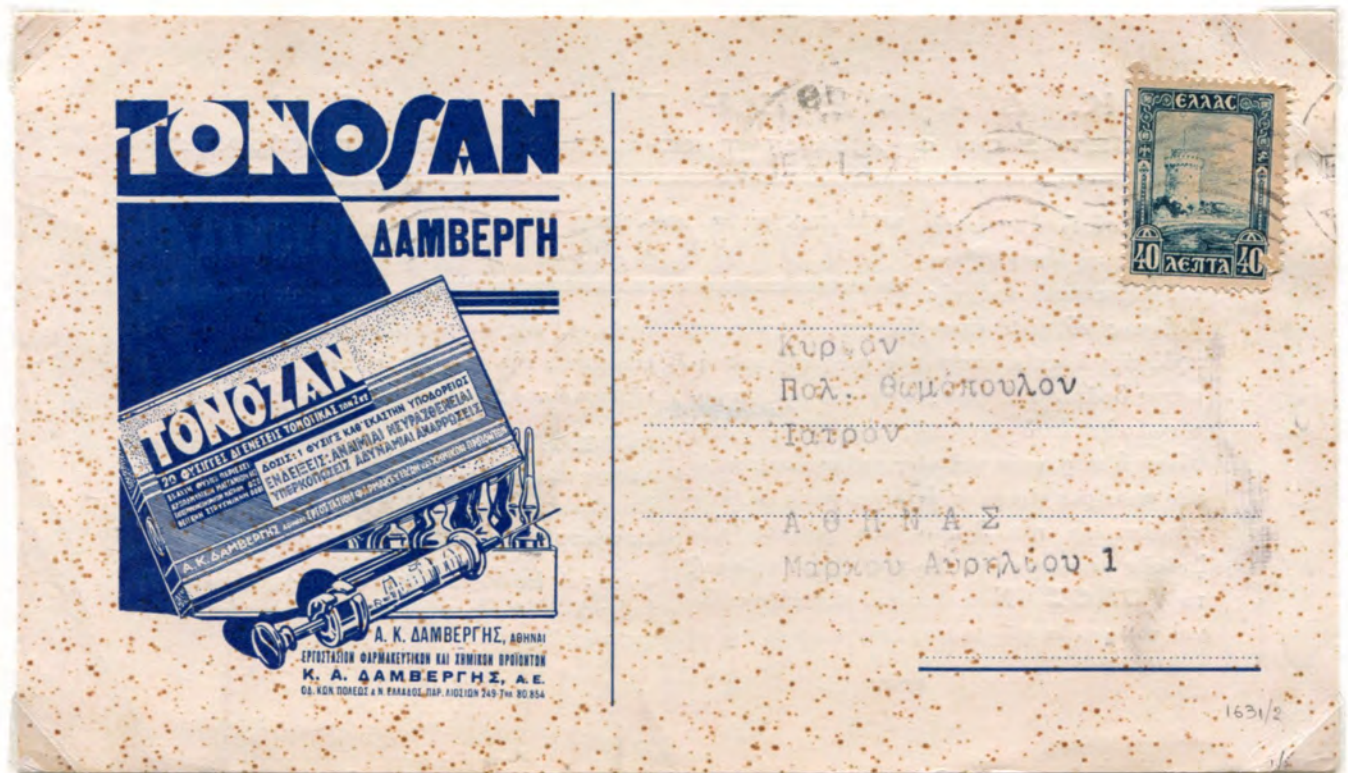
TONOZAN

τάτης καὶ ἀσφαλούς. Ἡ
ἐνέργεια αὕτη ἐκδηλοῦ-
ται δι' αὐξήσεως τῆς
εὐφορίας, τῆς ἀντοχῆς εἰς τὴν κόπωσιν καὶ
τῆς τονώσεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ: Ἀναιμίαι, Νευροσθένειαι, Ὑπερκο-
πώσεις σωματικαὶ-πνευματικαί, Ἀναρρώσεις,
ἐκ μελυσματικῶν νόσων-ἐλκεδῶν πυρετῶν,
Δερματικαὶ παθήσεις, Ἀσθμα νευρικόν.

ΔΟΣΙΣ: 1 ὑποδόρειος ἔνεσις ἡμερησίως ἐπὶ 20
ἡμέρας. Μετὰ διακοπὴν 15 ἡμερῶν ἐπανάλη-
ψις τῆς θεραπείας.

Back side Scan at 60%

Posted 1932 (?) Athens in-town, printed-matter rate 0,50 Dr.

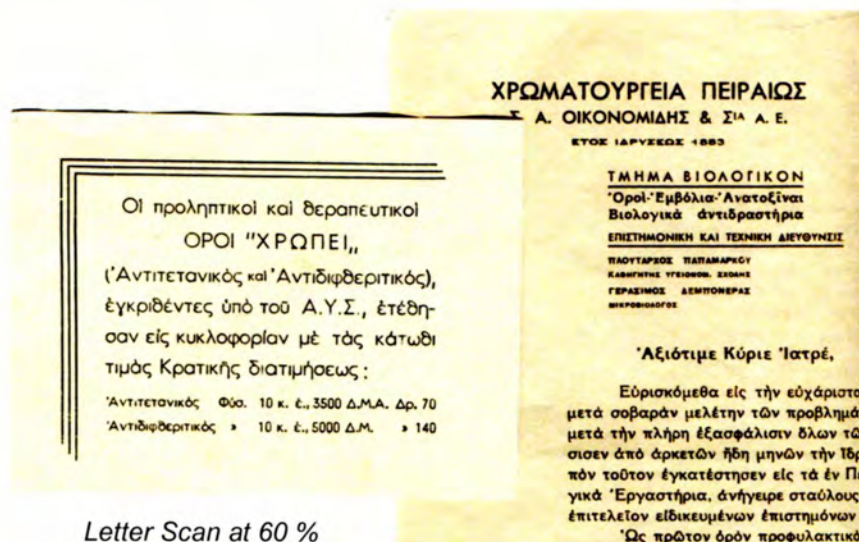
Drug Name **Anti-Tetanus and Anti-Diphtheria Serums**

Manufacturer **HROPI Pharma**

Active Substances **Tetanus and Diphtheria Toxoids**

Drug Category **Vaccines**

Indications **Anti-Tetanus and Anti-Diphtheria**

Letter Scan at 60 %

Posted Athens in-town 26 1 42, printed matter domestic rate 1 Dr.

Drug Name Dermotysal

Manufacturer FAMAR

Active Substance Tyrothricin

Drug Category Topical Use Antibiotic

Indications Dermatitis, Eczema, Sykosis

DERMOTYSAL

ΑΛΟΙΦΗ ΤΥΡΟΤΡΙΧΙΝΗΣ

Νέον

Τοπικόν Ἀντιβιωτικόν
εἰς βοήθειαν τῶν ἀσθενῶν
σας.

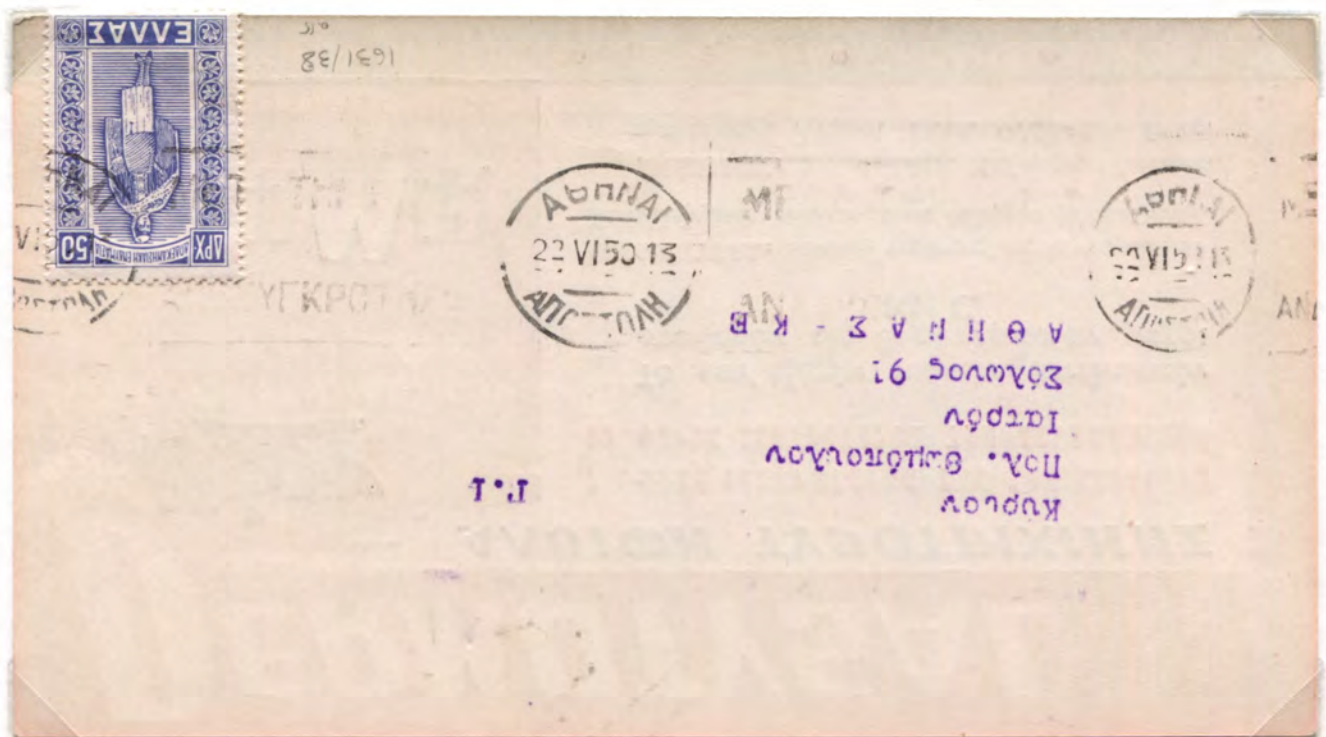
7 ΦΟΡΕΣ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΝ ΤΗΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΗΣ
10 ΦΟΡΕΣ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΣΟΥΛΦΑΜΙΔΩΝ

Τὸ κατ' ἐξοχὴν τοπικὸν ἀντιβιωτικὸν
σταθερὸν εἰς θερμοκρασίαν μέχρι
100° C.

DERMOTYSAL: Ἀλοιφή τυροτριχίνης ἐντὸς εἰδικοῦ
ἀντιαλλεργικοῦ ἐκπλυνομένου ἐκδόχου (DERMOPHIS).

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ: Δερματίτιδες, Ἐκζέματα, Σύκωσις,
Δοθιήνωσις, ΑΤΟΝΑ ΕΛΚΗ, ΦΛΕΒΙΤΙΚΑ ΕΛΚΗ.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ • Λ. ΙΟΝΙΑΣ 276 • ΑΘΗΝΑΙ (8) • Τηλ. 30.085

Posted Athens in-town 22 VI 50, printed matter domestic rate 50 Drs.

Drug Name **SEDALGIN** Manufacturer **G. Panousis Bros Labs**
Active Substances **Aminophenazone, Caffeine** Drug Category **Analgesic**
Indications **Headache, Toothache, Neuralgia, Influenza**

Scan at 60 %

Info Card, divided with pre-printed "Dear Doctor"-type of text and space for the writing the address. Unused.

Drug Name LINIMENT Manufacturer HROPI

Active Substances NOT MENTIONED Drug Category Antispasticity Agents

Indications Expectorant - Cough relief syrup

LINIMENT

Ἀριστον ἐπισπαστικὸν καὶ διαλυτικὸν
δὲ ἐλαφροτάτης ἐντριβῆς ἢ ἐπαλείφειως.

ΦΙΑΛΙΔΙΟΝ 60-65 GRAM.

Drug Name BRONCHOTON Manufacturer HROPI

Active Substances NOT MENTIONED Drug Category Mucoactive Agents

Indications Expectorant - Cough relief syrup

- ▶ Ἀριστον ἀποχρεμπτικὸν
- ▶ Καταπολεμᾷ τὸν βῆχα
- ▶ Ἐντελῶς νέας συνθέσεως

Bronchoton

ΠΟΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΝΗΛΙΚΕΣ Ἐν κοχλιάριον τῆς κομπό-
στας 3-5 φορές τὴν ἡμέραν.

ΠΑΙΔΙΑ: Μόνον ἄνω τῶν 5 ἐτῶν 1/2
ἢ 1/3 τῆς δόσεως τῶν ἐνηλίκων.

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ: Φιαλίδιον 150 γραμμαρίων.

Drug Name **PASSINEVROL** Manufacturer **HROPI**
Active Substances **NOT MENTIONED** Drug Category **Other hypnotica and sedatives**
Indications **Energy for entire nervous system**

Passinevrol

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΦ' ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ
ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ,
ΑΞΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟΥ.

ΟΥΔΕΜΙΑ ΤΟΞΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΜΑΚΡΑς ΧΡΗΣΕΩς.

XPONE

Drug Name **LAXOLOUTRAKI** Manufacturer **Panousis Pharma Labs**
Active Substances **Manganese-rich Mineral Water, Lemon juice** Drug Category **Dietary Supplement**
Indications **Helping Digestion, Stomach & Bowels cleansing, Regulate Hypertension & Obesity**

LAXOLOUTRAKI

SALUS EX AQUIS

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ

Καθαριστικὸν
Limonade : LAXOLOUTRAKI

Καρδιοτονωτικὸν
Qouttes : DINOCARDINE

Παυσίπονον
Comprimés: SEDALCINE

Κύριον
Αδων. Μαχαίρα
Ἱατρὸν
Κονναυρία 158
Πάτρας.

12FEB55

24/58

Posted 12FEB55 Loutraki to Patras, domestic PC rate 800 Drs.

Drug Name **EXPON** Manufacturer **HROPI**
Active Substances **NOT MENTIONED** Drug Category **Antispasticity Agents**
Indications **Myalgia, Rheumatalgia, Neuralgia**

Ἐπὶ μυαλγιῶν, ρευματαλγιῶν καὶ νευραλγιῶν

Προκαλεῖ ἔντονον καὶ παρατεταμένην διαστολὴν τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων τοῦ δέρματος καὶ ὑπεραιμίαν εἰς τοὺς ὑποκειμένους ἰστούς. Ἐπιφέρει ἀνακούφισιν ἐκ τῶν πόνων.

ΧΡΩΠΕΙ

Drug Name **CHERMAX** Manufacturer **HROPI**
Active Substances **NOT MENTIONED** Drug Category **Antispasticity Agents**
Indications **Tracheabroncitis, Influenza, Rheumatalgia, Neuralgia**

KYTION 20 ΓΡΑΜ.

ΧΡΩΠΕΙ

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

- Τραχειοβρογχίτιδες
- Γρίπη
- Ρευματαλγίαι
- Πλευρωδυνίαι
- Νευραλγίαι

Ἄριστον ἐπισπαστικὸν μέσον

Drug Name

MTB51 &

PANPEPTAL

Manufacturer

DEFARM

Active Substances

NOT MENTIONED

Drug Category

Gastrointestinal
Agents

Indications

MTB51 : Stomach
& Duodenal Ulcer

PANPEPTAL :

Dyspepsia

Posted 16 IX 58 Thessaloniki to Patras domestic rate 0,70 Dr.

Drug Name

POLIO Vaccine
SALK

Manufacturer

CONNAUGHT
Labs

Active Substances

NOT MENTIONED

Drug Category

Vaccines

Indications

Poliomyelitis

Posted 17 X 58

Athens to Patras,
domestic rate
0,70 Dr.

Drug Name

Dinocardine

Manufacturer

G. Panoussis Bros

Active Substances

**Pentamethylenetetrasol
and Caffeine**

Drug Category

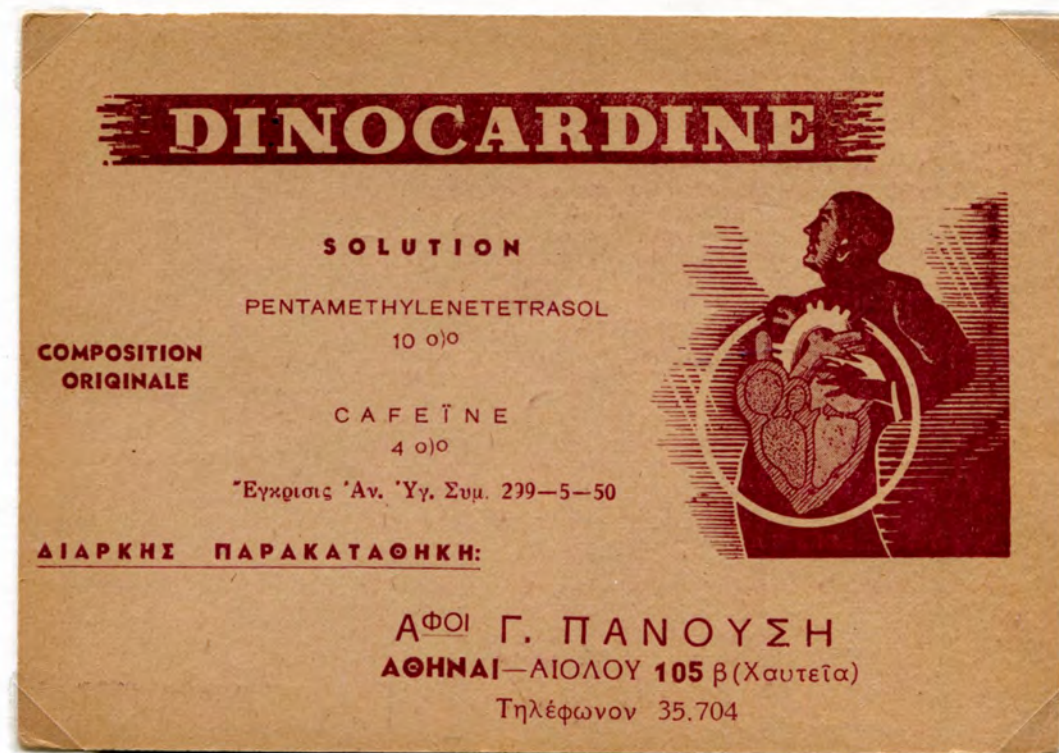
Cardiovascular Agents

Indications

Cataplexy, Fainting,

Pre & Post-Surgery

Weakness

DINOCARDINE

SOLUTION

PENTAMETHYLENETETRASOL
10 0/0

**COMPOSITION
ORIGINALE**

CAFEÏNE
4 0/0

Έγκρισις Άν. Ύγ. Συμ. 239—5—50

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ:

ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΝΟΥΣΗ
ΑΘΗΝΑΙ—ΑΙΟΛΟΥ 105 β(Χαυτεΐα)
Τηλέφωνον 35.704

The image shows a brown cardboard box for Dinocardine. The text is printed in red and black. On the right side, there is a circular illustration of a man's torso with a large heart and a gear-like structure inside, symbolizing cardiovascular health.

Used Card,

Pre-Printed

Drug Name **Raufil**

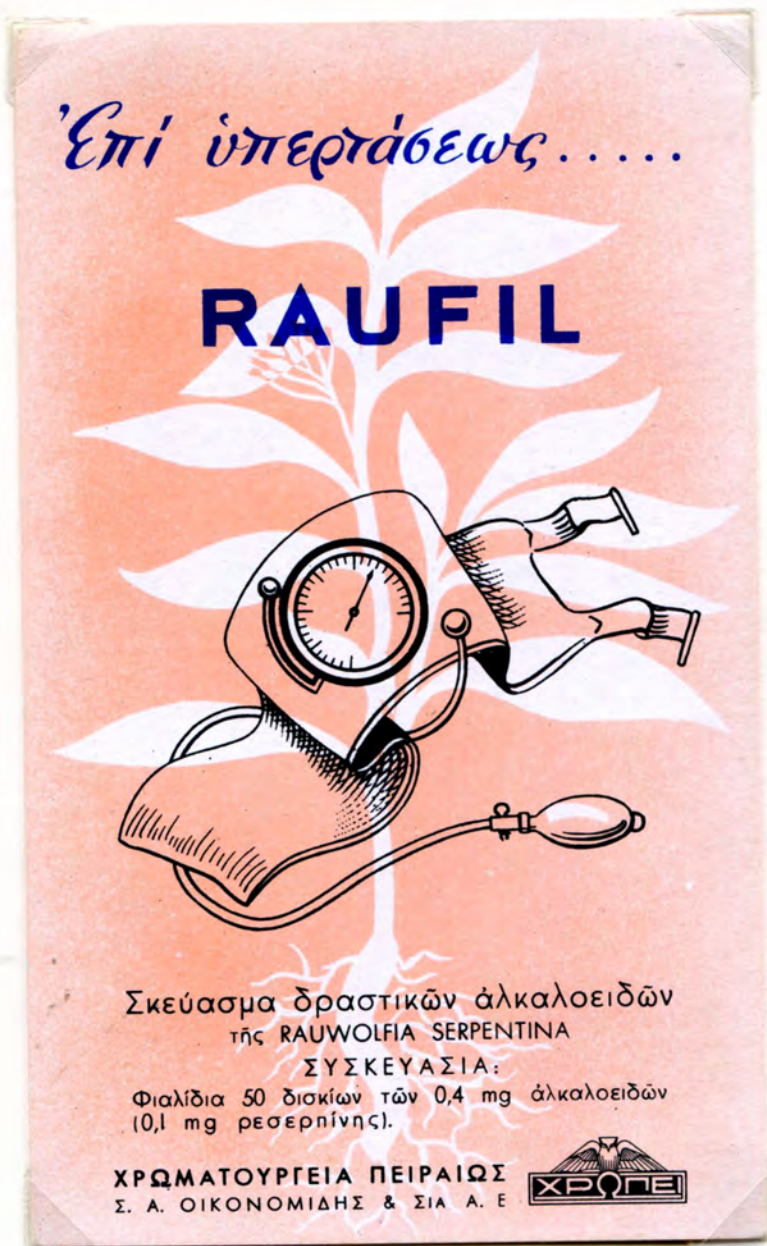
Manufacturer **HROPI**

Active Substances

Alkaloids Rauwolfia Serpentina

Drug Category **Cardiovascular Agents**

Indications **Hypertension**

Έπί υπερέαεως.....

RAUFIL

Σκεύασμα δραστικῶν ἀλκαλοειδῶν
τῆς RAUWOLFIA SERPENTINA

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ:
Φιαλίδια 50 δισκίων τῶν 0,4 mg ἀλκαλοειδῶν
(0,1 mg ρεσερνίνης).

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α. Ε

ΧΡΩΠΕΙ

The image shows a pink and white box for Raufil. The top part has the Greek text 'Έπί υπερέαεως.....' in blue. Below it is the brand name 'RAUFIL' in large blue letters. The central illustration shows a white stethoscope and a blood pressure cuff on a pink background with a stylized white plant. At the bottom, there is Greek text describing the product as a preparation of Rauwolfia Serpentina alkaloids, available in 50 tablets of 0.4 mg each. The manufacturer's name 'ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ' and the distributor 'Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α. Ε' are listed at the bottom, along with a logo for 'ΧΡΩΠΕΙ'.

Drug Name PENTOTHAL

Manufacturer ABBOTT

Active Substances

Thiopental

Drug Category

Intravenous Anaesthetic

Indications Anaesthesia

PPC posted 20AUG1958 Hobart - Tasmania to Patras Greece rate 10 1/2 Shillings

Drug Name Erythrocin

Manufacturer ABBOTT

Active Substances Erythromycin Stereate

Drug Category Antibiotics

Indications Various Infections

ABBOTT LABORATORIES (ΕΛΛΑΣ), Ε.Π.Ε.
2. ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ • ΑΘΗΝΑΙ • Τ. 124

Printed-matter
for Erythromycin
ABBOTT
"Dear Sir"-type
pre-printed letter
in Greek
language
Douala,
Cameroun
to Athens,
Greece
3/10/1966,
colourful stamps,
rate 10F.

IMPRIMÉ

Dr. Nick Fassoulis
5 Ethnikis Amnis st
Papagon - Athens
Greece

Drug Name **Erythrocin** Manufacturer **ABBOTT**
Active Substances **Erythromycin Stereate** Drug Category **Antibiotics**
Indications **Various Infections**

ABBOTT

LABORATORIES (ΕΛΛΑΣ), Ε.Π.Ε.,

2, ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ • ΑΘΗΝΑΙ Τ. 126

Ἀξιότιμε Κύριε,

Κάθε φορά πού εἴσθε ὑποχρεωμένος νά ἐκλέξετε
ἐν ἀντιβιοτικόν διά τήν θεραπείαν μιᾶς λοιμώξεως
ἀσφαλῶς θά διερωτᾶσθε:

Θά εἶναι δραστικόν τό φάρμακον; Θά ἔχη παρενέργειες;

Τό πρόβλημά σας ἀπλουστεύεται ἐάν σκεφθῇτε
τήν ERYTHROCIN ἡ ὁποία ἔχει δώσει ἤδη τήν ἀπάντησιν
καί εἰς τά δύο ἐρωτήματα.

"Εἰς τάς 8 ἐπὶ 10 πάσης φύσεως συνήθων
μικροβιαῶν λοιμώξεων, ἡ ERYTHROCIN
ἀπεδείχθη ὅτι ἔχει ἰσχυρόν ἀντιμικροβιο-

IMPRIMÉ

Dr. Nik Karsoulis
5 Echnikis Amnis Str
Baragou - Athens
Greece

Printed-matter Cover with Erythromycin ABBOTT "Dear Sir" pre-printed letter in Greek language

Mata-Utu - Wallis et Futuna to Athens 22-9-66, mixed colourful postage stamps, 4F

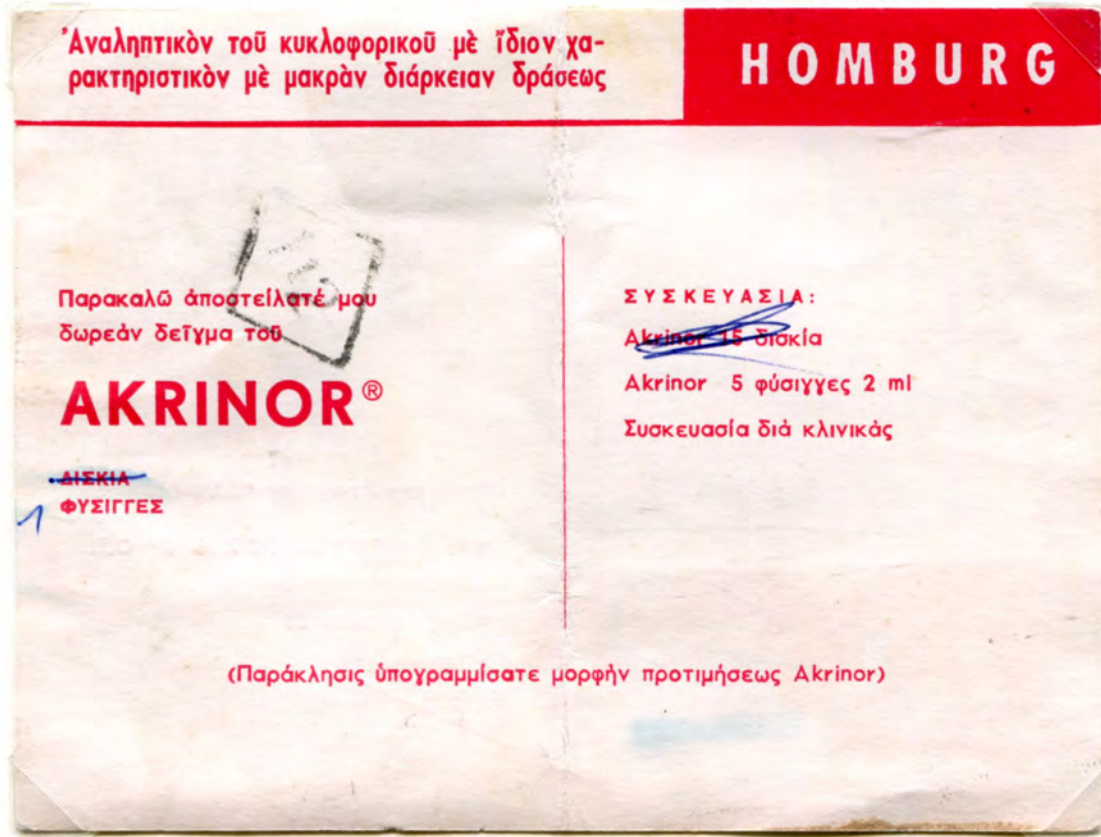
Drug Name : Akrinor

Manufacturer : HOMBURG

Active Substances : Norepinephrine, Norephedrine & Theophylline

Drug Category Anti-hypotensive agent

Indications : Hypotension

Printed-matter Card requesting Medicine Sample in Greek language

Athens – in town 1965, rate 2 Drs.

ΑΣΠΙΡΙΝΗ

ΠΑΥΣΙΠΟΝΟΝ - ΑΝΤΙΠΥΡΕΤΙΚΟΝ - ΑΝΤΙΝΕΥΡΑΛΓΙΚΟΝ

Έκατομμύρια άνθρωποι ανακουφίζονται κάθε μέρα από πονοκεφάλους, πόνους, νευραλγίες, πυρετό με την παγκοσμίως γνωστήν

ΑΣΠΙΡΙΝΗ ΜΠΑΓΙΕΡ
την μοναδική
ΑΣΠΙΡΙΝΗ ΜΠΑΓΙΕΡ

**ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΕΙ
Η ΑΣΠΙΡΙΝΗ ΜΠΑΓΙΕΡ ΑΝΑΚΟΥΦΙΖΕΙ**